

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Skal den Lutherske Reformation virkelig fortsættes?

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Skal den Lutherske Reformation virkelig fortsættes?", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 164. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1831_491_1-txt-shoot-idm662.pdf (tilgået 12. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Skal den Lutherske Reformation virkelig fortsættes? *Maa trykkes. I Københavns Politieret d. 29de Decbr. 1830. Holm.

(Andet Stykke. Fortsat fra S. 164.)

Vi har nu seet, at da Luther reformerede i den *Christne Kirkes* Aand, falder Spørgsmaalet om hans Kirke-Reformations Fortsættelse sammen med det Spørgsmaal, om den *Christne Kirkes* Levnetsløb skal fortsættes, da dertil nødvendig hører, at Troen og Haabet skal være levende, og, naar de true med at hendøe, kraftigt oplives. At Kirke-Døgnets Radicaler mene noget ganske Andet med hvad de kalde Reformationens Fortsættelse, Undergravning nemlig, og Nedbrydelse af den *Christne Kirke*, det have vi ingenlunde dulgt; men det kan vi naturligviis, *som Christne*, ikke ændse anderledes, end ved paa det Kraftigste at *protestere* derimod, i den *Christne Kirkes* Navn, og i *Hans*, som har lovet, at Helvedes Porte skal aldrig faae Magt med den, og som i atten Aarhundreder har stillet overflødig Borgen, baade for at det er hans Hjertens Me²⁴²ning, han dermed udtrykker, og at hos ham gaaer Ordet aldrig over Magten.

Var nu den *Christne Kirkes* Forhold til de verdslige Stater, som huse den, ei under Tidens Løb blevet saa besynderlig indviklet, da vilde Protesten (Gjenmælet) alene gjøre Sagen klar; thi da var med den en forsvarlig Skilsmisse gjort mellem den *Christne Kirke* og dens aabenbare Fiender, og Tiden fik da at vise, om den var bygt paa en virkelig Klippe eller paa en Sanddyng, eller med udtrykkelige Ord: om den kunde staae sig mod Fienden eller ikke. Nu derimod er Sagen unægtelig vanskeligere, saa Kirkens Tilstand synes ligesaa fortvivlet, som de Staters, der ere fulde af Radicaler, som ikke vil gaae ud, da de er kloge nok til at indsee, Man langt lettere kan nedrive en Bygning, Man er i, end den Man holdes uden for, saa, dersom de *Christne* ikke havde en Konge, der med Rette kaldes den Herre Zebaoth eller Hærskarernes Høvding, da maatte den franske og tyske Spaadom om Kirkens Undergang vist nok med det Første gaae i Opfyldelse; men Tingene er, at havde de *Christne* ikke haft saadan en *uindskrænket* Konge, der ligesaa roligt kan lee ad Oprørs-Skrifter som ad Feide-Breve, da maatte Kirken aabenbar være forgaaet, længe før den kom til os, og for *Christne* er det derfor *aldrig Spørgsmaalet*, om Kirken skal blive sine indvortes, utaalelige Fiender kvit, men *kun hvorsnart* og *hvorledes* det skal skee. Herom kan nu naturligviis enhver af os lettelig giætte feil, da vor Konges ²⁴³Tanker og Veie ere saa høit over vores, som Himlen er over Jorden; men kan ingen oplyst Borger med Fædrelands-Kiærlighed derfor undlade at tænke paa det Riges Redning, hvortil han hører, saa kan oplyste *Christne* det naturligviis ikke heller, og stort kan vi ikke giætte feil, naar vi ydmygelig men frit benytte os af den herlige Adgang, vi alle har til vor livsalige Konge, hvor vi kan sidde ved Tronens Fod, og høre ham tale om de Ting, som høre til Guds Rige; thi, som han selv saa velsignet har sagt, han behandler ikke sine Tjenere som Trælle, der ei maae vide hvad Herren gjør, men som Venner, hvem al den Oplysning er vel undt som de kan bære. Sligt klinger jo vist nok lidt *mystisk*, men deels er der nu engang noget saare *Hemmelighedsfuldt* eller *Mystisk* i *Kiærligheden* og i alle de Forhold, den skaber, saa *uindskrænket* kan ingen oplyst Mand, der ønsker ogsaa kun huuslig og borgerlig Lyksalighed, erklære sig mod det Hemmeligheds-Fulde, og deels vil Sagen kiendelig klarne sig, naar Man lægger Mærke til, at den *Christne Kirke*, altsaa *Christi Rige* paa Jorden, har allerede staaet snart i to tusinde Aar, og har for al den Tid en skriftlig, velbevidnet Historie, der lader sig studere, og maa nødvendig give bedre Oplysning om Regjerings-Principerne og Folke-Aanden, end nogen anden Stats-Historie, baade fordi den er sikker i et længere Tids-Rum, og fordi Riget er af en *aandelig Natur*.

²⁴⁴Fra denne Side, som er den klareste, maae vi nødvendig betragte Sagen, naar vi vil oplyse den for Andre, end hvem der selv er inde i hvad de *Christne* med et hemmelighedsfuldt Navn kalde de Helliges Samfund; thi Sammen-Blandingen og Forvexlingen af Tale med Verden og Tale til Troende, eller af Prædiken og historisk Undersøgelse, har allerede gjort de *Christne* saamegen Skade, og frembragt saamegen Forvirring i Begreberne, at christelige Skrift-Kloge ret omhyggelig maae stræbe at aflægge den slemme Vane, uagtet den vist nok er blevet os til anden Natur. Selv har jeg saa længe og saa øiensynlig gjort mig skyldig i hin Forvexling og Sammenblanding, at ligesom det paa den ene Side maae gjøre mig billig mod mine Med-Skyldige, maa det paa den Anden gjøre mig saa bange for min gamle Feil, at jeg let kunde falde i en Ny, ved alt for skarpt at adskille, hvad dog i en Christens timelige Liv maa hænge sammen, og ei adskilles med Grøft og Giærde, men kun med Skiel-Stene. Hvorvidt mig nu hændtes noget Saadant, da jeg sidst (i Afhandlingen om Religjons-Frihed) offentlig behandlede det vigtige Spørgsmaal om den *Christne Kirkes* Forhold til Staten, skal jeg lade være usagt, da det gaaer mig med endeel af min forrige Skrift, som det ventelig gaaer Publicum med meer, jeg har ikke læst den for nyelig; men i alt Fald har Tiden viist, at den Oplysning, jeg deri gav, var utilstrækkelig, og da jeg dog i denne Henseende naturligviis vil strække mig saameget jeg kan, skal jeg nu stræbe at ²⁴⁵tale saa rolig som en Christen altid maa kunne, og saa klart som

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

en oplyst Christen i vore Dage kan.